

BOOK RECEIVED

Napier J. R. & Napier P. H., 1985: The Natural History of the Primates. British Museum (Natural History), 200 pp.

Książka stanowi wyczerpujące lecz równocześnie zwarte kompendium wiedzy o Naczelnym, a dobór zawartych w niej treści, ich układ, logiczna spójność i forma ich przekazu, dokonane zostały w sposób zasługujący na szczególne podkreślenie. Praca jest ponadto bogato i dobrze ilustrowana. Prostota języka i jasność sformułowań, czynią ją nie tylko źródłem wiadomości dla studentów i profesjonalistów, lecz także ciekawą i dostępną lekturą dla znacznie szerszego grona czytelników, zainteresowanych biologią Naczelnym. Książka ta spełnia zatem zadanie krótkiego podręcznika dla prymatologów i nadzwyczaj pouczającej pozycji popularyzatorskiej dla czytelników spoza ich grona. Dla scharakteryzowania jej zawartości przytoczę tytuły i treść rozdziałów. R. 1 — "What are primates". Zawiera on ogólną charakterystykę rządu, dane zoogeograficzne, ekologiczne i żywienie. R. 2 nosi nazwę — "Primate origins", R. 3 nazwany "Structure and function", omawia cechy budowy zewnętrznej, zmysły i mózg, uzębienie i dietę, sposoby lokomocji i podstawy wiedzy o rozmnażaniu; R. 4 — "Social behaviour" — omawia zasady hierarchii i dominowania, drogi przepływu informacji, skład grup stadnych i inn.; R. 5 : "Profiles of primates" jest rozdziałem najobszerniejszym. Obejmuje on około 90 stron, w których podano opis i charakterystykę poszczególnych jednostek systematycznych naczelnym, w tym należących do małpiatek, małp zwierzkształtnym Starego i Nowego Świata oraz małp człekokształtnym. Wypada podkreślić, że problematyka dotycząca behawioru prymatów — dla szerszego grona czytelników szczególnie interesująca — potraktowana jest szeroko. Omawiana jest ona nie tylko w rozdziale 4, jak wynika z jego tytułu, lecz również w rozdziale 3, w którym m. innymi mówi się o zachowaniu się prymatów, związanym z reprodukcją, odżywianiem się i lokomocją. R. 6, ostatni, p.t. "Human evolution", stanowi integralną część całości i daje wyraz szczególnym zainteresowaniom oraz erudycji Autorów. Omawiana książka zaopatrzona jest ponadto w niewielki słowniczek wyrażeń specjalistycznych, co dodatkowo podnosi jej wartości popularyzatorskie. Dodajmy, że J. R. Napier wydał w roku 1970 książkę poświęconą pochodzeniu człowieka ("The origin of man"). Została ona szerzej udostępniona naszym czytelnikom w tłumaczeniu polskim, wydanym w 1975 w Bibliotece Problemów (PWN).

Podsumowując, omawiana tu Historia Naturalna Naczelnym stanowi opracowanie o wysokich wartościach naukowych i kulturowych, w szerszym znaczeniu tego słowa. Znaczenie jej jest tym większe, że nauka o naczelnym jest nadal uprawiana na świecie w wymiarze wysoce niedostatecznym, a jej rola w pojmowaniu całości zachowań człowieka — niedoceniana.

Piotr Korda